

SLOVO ÚVODEM

Význam bádání rusistických, tj. výzkum jazyka, kultury a dějin spřáteleného národa ruského, byl nepopíratelný i v údobí, které bychom mohli z dnešního pohledu nazvat předvědeckým. Za národního obrození stala se tato bádání přirozenou oporou nejušlechtilejších snah obrozeneckých. Na přelomu století byla jednou z hrází, které naši předchůdci stavěli vstříc pangermánským a poněmčovacími snahám někdejšího Rakouska-Uherska. Mezi světovými válkami posilovala rusistická bádání správnou, přirozenou orientaci naší kulturní politiky, byla protiváhou té jednostranné prozápadní orientaci, která měla podporovat prozápadní kurs buržoazních československých vlád. Pokud jde o tehdejší československou rusistiku, pak při vši složitosti soupeřících vlivů ve svých neplodnějších představitelích spojovala své výzkumy s hluboce pokrokovou novou skutečností sovětského státu a bojovala s těmi politicky podmíněnými retardačními snahami, které chtěly spřáhnout český nacionalismus s přežilými pseudohodnotami carského režimu, toho společenského řádu, jehož se ruský lid s lidem ovládaných národů Velkou říjnovou socialistickou revolucí v zápase na život a na smrt posléze zbavil.

Že tato teze není vykonstruována jen pro slavnostní nebo jubilejní příležitost, o tom svědčí rychlý, ne-li okamžitý rozmach rusistiky v zemi osvobozené Sovětskou armádou. Nemohlo by k němu dojít v tak překvapivé míře, kdyby zde nebylo staršího úsilí učitelské generace, reprezentované na naší půdě především profesory Havránkem a Trávníčkem. Lze pochopit, že zpočátku byl tento rozvoj spíše kvantitativní, naši fakultu opouštěly každoročně desítky dobře připravených rusistů, zapálených pro svůj obor, později však došlo k pokroku i kvalitativnímu a dnes je naše brněnská vědecká rusistická škola známa výsledky své práce, i když ne vždy tituly, hodnotami a vavříny.

V této souvislosti nelze nezpomenout na člena korespondenta ČSAV Franka Wollmana, dlouholetého profesora brněnské filozofické fakulty, který zde kladl základy literárněvědné rusistiky a slavistiky, přednášel zde již v době meziválečné o sovětské literatuře a o sovětském divadle a po druhé světové válce, po ustavení katedry rusistiky a literární vědy, se stal jejím prvním vedoucím. Rovněž jeho nástupce profesor Bořivoj Novák, který stejně jako Wollman působil na fakultě již v době meziválečné, má významný podíl na rozvoji poválečné brněnské rusistiky, a to především jako lingvista, a je také jeho zásluhou, že rusistika na naší fakultě je nyní osou,

kolem níž se soustřeďují i bádání slavistická. Ve výchovné práci je zároveň jedním z pilířů práce politickovýchovné, neboť seznamuje studenty jak s hodnotami vytvořenými spřáteleným velikým národem ruským, tak v dnešní době především s rozvojem společnosti v Sovětském svazu, v zemi, která jednak skýtá záruku naší svobody a všem národům se stala garantem světového míru, jednak představuje vzor pro spravedlivé sociální uspořádání společnosti. V sociálním a třídním zápase naší doby se projevuje kvalitativně zcela nový úkol československé, a tedy i brněnské rusistiky, stát pevně na té straně, která našemu lidu otvírá jasnou komunistickou budoucnost.

Prof. dr. Jan Chloupek, CSc.
proděkan filozofické fakulty UJEP